



**Національний університет «Одеська юридична академія»
Факультет прокуратури та слідства (кримінальної юстиції)
Кафедра криміналістики, судових експертиз та поліграфології**

**Національний центр судових експертиз при
Міністерстві юстиції Республіки Молдова
Одеський науково-дослідний інститут судових
експертиз Міністерства юстиції України**

МІЖНАРОДНА НАУКОВО-ПРАКТИЧНА КОНФЕРЕНЦІЯ

«ЕКСПЕРТНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РОЗСЛІДУВАННЯ ОРГАНІЗОВАНОЇ ЗЛОЧИННОСТІ: МІЖНАРОДНИЙ ДОСВІД ТА НАЦІОНАЛЬНА ПРАКТИКА»

27 листопада 2025 року, місто Одеса



**EXPERT SUPPORT IN THE INVESTIGATION OF
ORGANIZED CRIME:
INTERNATIONAL EXPERIENCE AND NATIONAL
PRACTICE**

**Proceedings of the International Scientific and Practical
Conference**

27 November 2025

*Odesa
2025*

*Рекомендовано до друку рішенням кафедри криміналістики, судових експертиз та поліграфології НУ«ОЮА» (протокол № 9 від 24 листопада 2025 року)
Рекомендовано до друку рішенням Вченої ради ОНДІСЕ (протокол №9 від 1 грудня 2025 року)*

Експертне забезпечення розслідування організованої злочинності: міжнародний досвід та національна практика: збірник матеріалів міжнар. наук.-практ. конф. м. Одеса, 27 листоп. 2025 р. / [орг. комітет: С. Ківалов, М. Аракелян, О. Катаррага, Д. Кішко, Д. Колодін, А. Колодіна, Л. Аркуша та ін.]; Нац. ун-т Одеськ. юрид. акад. кафедра криміналістики, суд. експертиз та поліграф.; Нац. центр суд. експерт. при Міністер. юстиц. Респуб. Молдова; Одеськ. Наук.-дослідн. ін-т суд. експер. Міністер. юстиції України. Одеса: НУ «ОЮА», 2025. 450 с.

У збірнику викладено матеріали Міжнародної науково-практичної конференції «Експертне забезпечення розслідування організованої злочинності: міжнародний досвід та національна практика», в якій взяло участь понад 100 науковців і практиків з України та інших держав Європи. Представлено актуальні дослідження обговорень таких наукових і практичних проблем, як: експертне забезпечення протидії окремим видам організованої злочинності; використання спеціальних знань та експертне забезпечення розслідування організованої злочинності в умовах збройного конфлікту; міжнародна співпраця у сфері експертного забезпечення протидії організований злочинності: досвід та практика; інформаційне забезпечення правоохоронних органів у боротьбі з організованою злочинною діяльністю; інноваційні технології та сучасні методи розслідування у протидії організованій злочинності; кримінально-правові, кримінально-процесуальні та кримінологічні проблеми забезпечення протидії організованій злочинності.

Висловлюємо вдячність усім авторам за активну участь, якісний науковий матеріал та високий рівень академічної доброчесності.

Матеріали викладені в авторській редакції.

Відповідальність за зміст, наукову новизну, коректність цитування та достовірність фактичного матеріалу несуть автори.

© НУ «Одеська юридична академія», 2025
© Автори статей, 2025

*Recommended for publication by the decision of the Department of Criminalistics, Forensic Examinations and Polygraphology NU «OLA» (Pr. 9, November 24, 2025)
Recommended for publication by the decision of the Academic Council of ONDISE (Pr. 9, December 1, 2025)*

Expert Support in the Investigation of Organized Crime: International Experience and National Practice: Proceedings of the International Scientific and Practical Conference (Odessa, 27 November 2025) / [Organizing Committee: S. Kivalov, M. Arakelyan, O. Cataraga, D. Kishko, D. Kolodin, A. Kolodina, L. Arkusha et al.]; National University «Odessa Law Academy», Department of Criminalistics, Forensic Examinations and Polygraphology; National Centre of Judicial Expertise of the Ministry of Justice of the Republic of Moldova; Odessa Scientific Research Institute of Forensic Examinations of the Ministry of Justice of Ukraine. Odessa:NU«OLA», 2025. 450 p.

The Proceedings contain papers presented at the International Scientific and Practical Conference «Expert Support in the Investigation of Organized Crime: International Experience and National Practice», which brought together over 100 scholars and practitioners from Ukraine and other European countries. The materials address urgent scientific and practical issues, such as expert support for combating specific types of organized crime; the use of specialized knowledge and expert support for investigating organized crime during armed conflict; international cooperation in forensic support for combating organized crime; information support for law enforcement in countering organized criminal activity; innovative technologies and modern investigative methods; and criminal law, criminal procedure, and criminological issues in ensuring effective counteraction to organized crime.

We express our sincere gratitude to all authors for their active participation, high-quality academic contributions, and strong adherence to academic integrity.

The materials are published in the authors' original versions.

Authors bear responsibility for the content, scientific novelty, accuracy of citations, and reliability of factual information.

© National University «Odessa Law Academy», 2025
© Authors of articles, 2025

Юліан МУНТЯНУ

СУЧАСНІ МЕТОДИ ІДЕНТИФІКАЦІЇ ОСОБИ НЕВІДОМОГО ЗЛОЧИНЦЯ, ПРИЧЕТНОГО
ДО ЗАХОПЛЕННЯ ТА УМИСНОГО ВБИВСТВА ЗАРУЧНИКІВ.....216

Ольга НЕДАШКІВСЬКА, Олександр ГУНЬКО

РОЛЬ СПЕЦІАЛЬНИХ ЗНАНЬ У ПРОТИДІЇ ОРГАНІЗОВАНИЙ ЗЛОЧИННОСТІ ПІД ЧАС
ЗБРОЙНОГО КОНФЛІКТУ В УКРАЇНІ.....220

Alina Daniela PĂTRU

URMELE DE ARMĂ ALBĂ – INTERPRETAREA LEZIUNILOR ȘI MECANISMUL
PRODUCERII.....224

Сергій ПОЛУЯНОВ, Олег КОЖУХАР

ОСОБЛИВОСТІ СУДОВОЇ ЕКСПЕРТИЗИ ЩОДО АГРЕСІЇ ПРОТИ СУВЕРЕНІТЕТУ ТА
ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ЦІЛІСНОСТІ УКРАЇНИ.....228

Іван СТАРЕНЬКИЙ

ДИНАМІЧНЕ ДОСЛІДЖЕННЯ ШКІДЛИВОГО ПРОГРАМНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ
RACCOON STEALER.....234

Олександр СТАРОДУБОВ

СУДОВА ЕКСПЕРТИЗА ЯК СТРУКТУРНИЙ КОМПОНЕНТ ТАКТИЧНИХ
ОПЕРАЦІЙ.....238

Олександр ФЕДОРЧУК

ВИКОРИСТАННЯ СПЕЦІАЛЬНИХ ЗНАНЬ У СТРУКТУРІ КОНЦЕПЦІЇ ПРОТИДІЇ
ЗЛОЧИННОСТІ У СФЕРІ СЛУЖБОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ.....243

Дмитро ЦЕХАН

ОСОБЛИВОСТІ ВИКОРИСТАННЯ СПЕЦІАЛЬНИХ ЗНАНЬ НА СТАДІЇ ОПЕРАТИВНО-
РОЗШУКОВОГО ПЕРЕСЛІДУВАННЯ.....247

Юрій ЧЕРНИШ

ОСОБЛИВОСТІ ВИКОРИСТАННЯ КОНСУЛЬТАЦІЙ СПЕЦІАЛІСТА ПІД ЧАС
РОЗСЛІДУВАННЯ КОНТРАБАНДИ КУЛЬТУРНИХ ЦІННОСТЕЙ.....251

Секція 3

МІЖНАРОДНА СПІВПРАЦЯ У СФЕРІ ЕКСПЕРТНОГО

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ: ДОСВІД ТА НАЦІОНАЛЬНА ПРАКТИКА.....256

Валерія ДИНТУ

КРИМІНАЛІСТИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КРИМІНАЛЬНОЇ МЕДІАЦІЇ В
ТУРЕЧЧИНІ.....256

Тетяна ЛИННИК

ВИКЛИКИ ПРАВОВОЇ МОДЕЛІ РЕАЛІЗАЦІЇ В УКРАЇНІ НОРМ МІЖНАРОДНОГО
ГУМАНІТАРНОГО ПРАВА.....259

Недашківська Ольга

*старший судовий експерт сектору товарознавчих досліджень відділу
товарознавчих, економічних, будівельних, земельних досліджень та оціночної
діяльності Житомирського науково-дослідного експертно-криміналістичного
центру МВС України,
м. Житомир, Україна
ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-2568-0201>,
електронна адреса: persik.emir@gmail.com*

Гулько Олександр

*директор Житомирського науково-дослідного експертно-криміналістичного
центру МВС України,
м. Житомир, Україна
ORCID: <https://orcid.org/0009-0003-7119-720X>,
електронна адреса: omgunko@ukr.net*

**РОЛЬ СПЕЦІАЛЬНИХ ЗНАНЬ У ПРОТИДІЇ ОРГАНІЗОВАНИЙ
ЗЛОЧИННОСТІ ПІД ЧАС ЗБРОЙНОГО КОНФЛІКТУ В УКРАЇНІ**

У тезах розглянуто роль спеціальних знань і судово-експертного забезпечення під час розслідування організованої злочинності в умовах збройного конфлікту. Акцент зроблено на нових підходах, цифрових інструментах та удосконаленні експертних процедур.

Ключові слова: судова експертиза, спеціальні знання, організована злочинність, збройний конфлікт, цифрові докази.

Olga Nedashkivska

*Senior Forensic Expert of the Commodity Research Sector
Department of Commodity, Economic, Construction, Land Research and
Valuation Activities,
Zhytomyr Scientific Research Expert and Forensic Center
Ministry of Internal Affairs of Ukraine, Zhytomyr, Ukraine*

Oleksandr Hunko

*Director of the Zhytomyr Scientific Research Expert and Forensic Center of the
Ministry of Internal Affairs of Ukraine, Zhytomyr, Ukraine*

**THE ROLE OF SPECIALIZED KNOWLEDGE IN COMBATING
ORGANIZED CRIME DURING THE ARMED CONFLICT IN UKRAINE**

The theses examine the role of specialized knowledge and forensic support in investigating organized crime during armed conflict. The focus is placed on new approaches, digital instruments, and the improvement of expert procedures.

Keywords: forensic examination, specialized knowledge, organized crime, armed conflict, digital evidence.

Збройний конфлікт в Україні суттєво трансформував криміногенну ситуацію, спричинивши появу нових форм організованої злочинності, посилення транснаціональних кримінальних потоків та ускладнення процесів досудового розслідування. Виявлення, документування й доведення діяльності організованих злочинних угруповань неможливі без широкого застосування спеціальних знань і комплексного експертного забезпечення [1]. Експертна складова набуває стратегічного значення, оскільки дозволяє об'єктивно дослідити джерела походження зброї, аналізувати фінансові зв'язки, ідентифікувати учасників ОЗУ за цифровими слідами, встановлювати маршрути переміщення товарів та техніки, фіксувати воєнні злочини, незаконний обіг стратегічно важливих матеріалів і гуманітарної допомоги.

Збройний конфлікт створив унікальні умови для активізації організованої злочинності через:

- послаблення контролю на окремих територіях, що сприяє контрабанді, нелегальному переміщенню зброї, вибухових речовин, кольорових металів, автомобілів, техніки;
- високу мобільність кримінальних груп, які адаптуються до воєнної логістики та використовують прикордонні маршрути;
- тінізацію ринку гуманітарної допомоги, паливних ресурсів, військового спорядження;
- активізацію кібервимагання, фінансових шахрайств, криптовалютних схем, що потребує сучасної цифрової експертизи;
- зростання корупційних ризиків у сферах оборонного замовлення, логістики і будівництва фортифікацій.

Такі умови ставлять перед слідчими підрозділами завдання, які неможливо вирішити без експертів у галузі криміналістики, вибухотехніки, економіки, товарознавства, кібербезпеки, трасології, психології, військової справи та міжнародного гуманітарного права.

Сучасне експертне забезпечення розслідування організованої злочинності в Україні охоплює такі ключові напрями [2].

1. Криміналістичні експертизи:

- трасологічні дослідження слідів проникнення, використаної техніки, інструментів;
- балістичні дослідження зброї та боєприпасів, у тому числі військового походження;
- експертиза вибухових речовин та саморобних вибухових пристроїв;
- судово-біологічні дослідження для верифікації членів організованих груп.

2. Товарознавчі та матеріалознавчі експертизи набувають особливої ваги через значне поширення:

- контрабанди товарів подвійного призначення;
- крадіжок гуманітарних вантажів та військового майна;
- фальсифікації товарів критичної інфраструктури (кабелі, генератори, обладнання);
- незаконного продажу будівельних матеріалів та комплектуючих для фортифікацій.

Товарознавча експертиза дозволяє встановити ідентичність та оригінальність об'єктів, ринкову вартість, збитки, шлях походження товару за маркуванням, технологією виробництва та ін.

3. Економічні та фінансові експертизи зосереджені на:

- викритті схем відмивання коштів;
- аналізі фінансування ОЗУ через криптовалютні гаманці;
- дослідженні незаконних оборотів у сфері оборонних закупівель.

4. Цифрові та кіберекспертизи:

- відновлюють видалені дані;
- ідентифікують учасників злочинних груп у соцмережах;
- аналізують кібератаки;
- досліджують бот-мережі;
- виявляють використання шахрайських платформ для збору коштів.

Використання спеціальних знань у воєнний час для розслідування пов'язано з труднощами роботи в умовах обмеженого доступу до місць подій, що зумовлює розробку дистанційних методик:

- аналіз фотознімків з дронів,
- 3D-моделювання місця події,
- дистанційний збір цифрових доказів.

Експерти беруть участь у документуванні воєнних злочинів, оцінці руйнувань цивільної інфраструктури та дослідженні використання заборонених засобів ведення війни [2].

Використання можливостей штучного інтелекту стає важливим аспектом упровадження сучасних цифрових технологій для:

- ідентифікації осіб на фото- та відеоматеріалах,
- аналізу великих масивів даних про фінансові операції,
- визначення маршрутів переміщення викраденого майна,
- розпізнавання фейкових документів.

Активно впроваджується блокчейн-фіксація ланцюга збереження речових доказів, часу та порядку їх отримання, цифрових логів експертних дій, що мінімізує ризик підроблення або втрати доказів.

Функціонують реєстри балістичних слідів, електронні картотеки зброї, бази даних серійних номерів техніки, каталоги гуманітарних вантажів, системи аналізу фінансових транзакцій.

Section 2. Use of special knowledge and expert support for the investigation of organized crime in conditions
of armed conflict

Проблеми та виклики експертного забезпечення в умовах війни:

- кадровий дефіцит;
- перевантаження експертних установ;
- дефіцит сучасного обладнання;
- складність верифікації цифрових доказів;
- активне використання deepfake-технологій, VPN-систем, зашифрованих каналів зв'язку [3].

Підвищення ефективності експертного забезпечення можливо забезпечити шляхом розбудови національної системи експертної акредитації за стандартами ЄС, інтеграції українських експертів у європейські мережі, розвитку військово-криміналістичної експертизи через створення мобільних експертних лабораторій, підготовки спеціалістів з аналізу боєприпасів, дронів, РЕБ-обладнання.

Вагомим є подальший розвиток та удосконалення електронного документообігу, єдиної бази експертних висновків, автоматизованого контролю якості експертизи [4].

Отже, у сучасних умовах використання спеціальних знань і розвиток експертного забезпечення стають одними з найважливіших елементів у системі боротьби з організованою злочинністю в умовах збройного конфлікту. Експертизи дозволяють об'єктивно оцінювати докази в умовах воєнного ризику, встановлювати ланцюги злочинних зв'язків, виявляти нелегальні фінансові потоки, документувати воєнні та організовані злочини, забезпечувати правову відповідальність організаторів і виконавців.

Експертне забезпечення стає не лише технічним інструментом, а й стратегічним компонентом національної безпеки. Його розвиток визначатиме спроможність держави протидіяти організованій злочинності, відновлювати справедливість на звільнених територіях, забезпечувати верховенство права та інтеграцію у європейський простір судових стандартів.

Перелік використаних джерел:

1. Про судову експертизу : Закон України від 25.01.1994 р. № 4038-XII. Дата оновлення: 01.01.2025. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4038-12#Text>
2. Пиріг І. Використання спеціальних знань під час розслідування злочинів, учинених в умовах воєнного стану. *Науковий вісник Дніпровського державного університету внутрішніх справ*, 2024. № 2. С. 347–352. <https://doi.org/10.31733/2078-3566-2022-6-347-352>.
3. В. Ю. Шепітько, Г. К. Авдєєва, В. М. Шевчук та ін. Інноваційні методи та цифрові технології в криміналістиці й судовій експертизі : колективна монографія / за заг. ред. В. Ю. Шепітька. НДІ вивч. проблем злочинності ім. акад. В. В. Сташиса Нац. акад. прав. наук України. Харків : Право, 2024. 208 с.
4. Про електронні документи та електронний документообіг: Закон України від 22.05.2003 р. № 851-IV. Дата оновлення: 31.12.2023. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/851-15#Text>